

NATURA 2000 – NETWORK FOR NATURE AND PEOPLE

Dr. Peter Skoberne

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska 48, SI-1000 Ljubljana

peter.skoberne@gov.si

Abstract: Nature protection is an obvious common issue in the European Union as nature does not care about political borders. It is important to have a common goal backed by a common legislation. That is achieved by the Bird and Habitat Directives. Directives are giving to the Member states despite the firm frame of the goals some freedom in legal transposition and implementation. One of the key pillars of the common nature conservation policy in the Union is the *Natura 2000 network* aiming to achieve favourable conservation status for species and habitat types of the European importance. This approach differs slightly from the existing nature conservation tools and can be in many cases misunderstood. This creates an environment for suspiciousness or negative attitude towards Natura 2000 that can be spread even to nature conservation in general. A series of 'myths' about Natura 2000 have been developed in this respect. Low level of acceptance is a serious drawback for an efficient implementation. Thus proper communication, involving all relevant stakeholders, is essential. As each Natura 2000 site is a unique combination of species and habitat types, approach in communication and later implementation is a 'boutique' one. Active participation and common understanding creates a feeling of ownership of the stakeholders and this means higher responsibility for management of Natura 2000 sites, too.

Keywords: *Natura 2000 network, communication, social aspects, social acceptance*

NATURA 2000 – OMREŽJE ZA NARAVO IN LJUDI

Povzetek: Varovanje narave je očitna skupna tema Evropske unije, saj se narava ne briga za politične meje. Pomembno je imeti skupne cilje, ki jih podpira skupna zakonodaja. To omogočata direktivi o pticah in habitatu. Državam članicam EU dajeta, četudi je okvir glede ciljev trden, nekaj prostosti, ko gre za pravni prenos in uporabo. Med ključnimi stebri politike za skupno ohranjanje narave v EU je omrežje Natura 2000, ki naj pomaga doseči ugoden status za ohranjanje živalskih vrst in habitatskih tipov evropskega pomena. Tak pristop se nekoliko razlikuje od obstoječih prijemov za ohranjanje narave in lahko često vodi v nesporazume. Zato ustvarja okoliščine za sumničava in negativna stališča do Nature 2000, katera se lahko razširijo tudi na ohranjanje narave nasploh. Glede na to se je pojavila vrsta 'mitov' o Naturi 2000. Šibko sprejemanje resno otežkoča učinkovito uresničevanje. Zato je primerno komuniciranje, ki zajame vse deležnike, bistveno. Vsako območje Nature 2000 je svojstvena kombinacija tipov habitatov in živalskih vrst, zato mora biti pristop h komuniciranju in kasnejšemu uresničevanju 'butičen'. Dejavno sodelovanje in enotno razumevanje ustvarja občutek lastništva pri deležnikih, kar pomeni tudi večjo odgovornost za obvladovanje območij Nature 2000.

Ključne besede: *omrežje območij Natura 2000, komunikacija, socialna plat, družbena sprejemljivost*

1. Značilnosti in posebnosti omrežja območij Natura 2000

Povezovanje držav v Evropski skupnosti temelji na dogovorjenih skupnih interesih, torej na zelo pragmatičnih načelih. Na nujnost skupnega reševanja na področju varstva narave so v skupnosti prve opozorile ornitološke organizacije, saj se narava ne ozira na politične meje, naravovarstveni ukrepi pa so vključeni v državne meje. Zato je smiselna in potrebna skupna ureditev tega področja. Tako je bila naprej v letu 1979 sprejeta Direktiva o varstvu ptic (Directive 2009/147/EC, 2009). Kar 13 let je trajalo, da je bil sprejet dopolnjujoč predpis za preostale živalske in rastlinske vrste ter habitatske tipe - Direktiva o habitatih (Council Directive 92/43/EEC, 1992). Obe direktivi nalagata državam članicam določitev območij, potrebnih za ohranjanje življenjskega prostora evropsko pomembnih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatskih tipov. Katere so te vrste, je razvidno iz seznamov v prilogah. Vsa ta območja sestavljajo obsežno omrežje, ki ga Direktiva o habitatih imenuje Natura 2000 - ker je namenjeno ohranjanju 'kronskih draguljev' narave v Evropski uniji in ker so leta 1992, ob sprejemu direktive, zelo optimistično domnevali, da bo omrežje postavljeno do preloma tisočletja, torej do leta 2000.

Velikost omrežja se ne širi samo s pridruženjem novih članic Unije, ampak tudi z dopolnjevanjem omrežja posameznih držav članic. Ob koncu leta 2007 je omrežje sestavljalo več kot 25.000 območij v 27 državah od skrajnega severa Finske do skalnih sten Malte in od Madeirskih otokov v Atlantiku do obale Črnega morja v Romuniji (Sundseth, K. & P. Creed, 2008: 21-22). Okoli petine kopenskega dela EU, to je ozemlje, po površini večje od Nemčije, je že sestavni del tega omrežja.

Opredelevanje območij Natura 2000 poteka po izključno strokovnih merilih na podlagi obstoječih podatkov. To pomeni, da država mora vključiti v omrežje vsa tista območja, za katere se po podatkih ve, da so ključna za ohranitev ciljnih vrst in habitatskih tipov. Torej se pri izboru ne morejo upoštevati drugi razlogi, kot na

primer načrtovana infrastruktura, želje lastnikov in podobno. Sodna praksa je v teh primerih zelo nedvoumna (European Commission, 2006). Vse te razloge je možno upoštevati po opredelitvi območja, pri izvajanju, zlasti s presojami.

Drugo pričakovano pogosto vprašanje je, koliko ozemlja mora država članica vključiti v omrežje, da doseže obveznosti iz direktive. Neposrednega odgovora ni zapisanega v predpisu, saj je ta delež odvisen od naravne pestrosti in ohranjenosti različnih držav in območij, skratka, delež območij Natura 2000 je sorazmeren naravnemu bogastvu države.

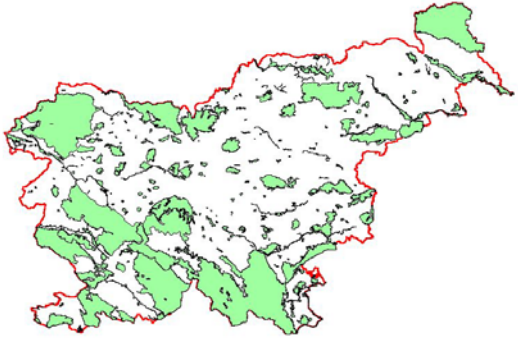
Sl. 1: Logotip omrežja Natura 2000 / Figure 1: Natura 2000 logo

2. Natura 2000 v Sloveniji

Določitev območij omrežja Natura 2000 v Sloveniji je bil del obveznosti iz pristopne pogodbe za vključitev v Evropsko unijo. Pri pogajanjih je Evropska komisija pri vseh kandidatkah odločno odklonila možnost prehodnega obdobja, kar pomeni, da bi območja lahko določili po vstopu v EU in v tem času zbrali več potrebnih strokovnih podatkov. Možno je bilo vključevati na sezname direktiv nove vrste in habitatne tipe, vendar le takšne, ki ne živijo na območju starih držav članic in so evropsko pomembne. Ob tej priložnosti je Slovenija predlagala nekaj vrst, med njimi npr. rastlino Zoisovo zvončico, podzemeljskega hrošča drobnovratnika in ptico beločelega deževnika.

Po temeljitem strokovnem delu, pri katerem so sodelovale malodane vse biološke raziskovalne ustanove, posamezniki in društva, so v začetku leta 2004 pripravili strokovni predlog, tega pa predstavili javnosti. Vzporedno je potekal tudi komunikacijski projekt, ki je sproti seznanjal deležnike na območju predlogov. Zaradi časovne stiske ni bilo mogoče komunicirati na vseh območjih, kar je kasneje povzročalo mnogo slabe volje in sporov.

Vlada RS je 29. aprila 2004 (Uredba o posebnih..., 2004), tik pred vstopom v EU, sprejela uredbo, s katero so določena območja Natura 2000, in te podatke poslala Evropski komisiji.

PSCI (DIREKTIVA O HABITATIH)	SPA (DIREKTIVA O PTICAH)
Število območij/Number of sites: 260	Število območij/Number of sites: 26
31, 6 % državnega ozemlja/national terr.	22, 8 % državnega ozemlja/national terr.
	
SKUPAJ/TOGETHER: 286 območij/sites - 35,5 % državnega ozemlja/nat. terr.	

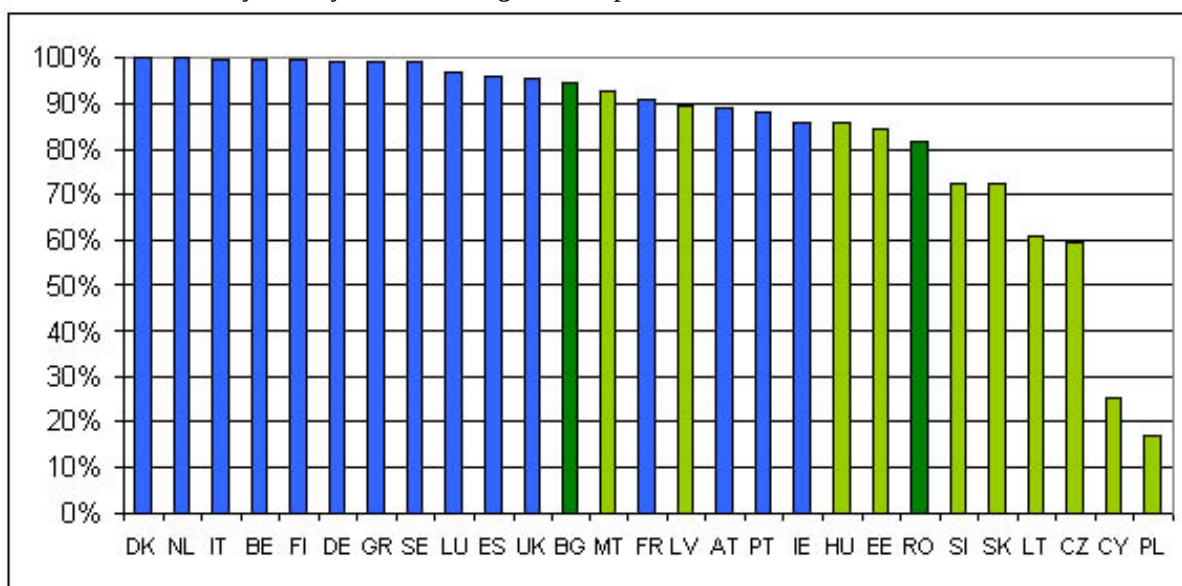
Sl. 2: Območja Natura 2000 v Sloveniji / Figure 2: Natura 2000 in Slovenia

Večji del območij porašča gozd (okoli 60 %), velik je delež brez vegetacije (pretežno stene), 9 odstotkov površin je nad gozdno mejo, pomemben je tudi delež travnišč. V zavarovanih območjih (Triglavskem narodnem parku, regijskih in krajinskih parkih ter rezervatih in naravnih spomenikih) je 25 odstotkov skupne površine območij Natura 2000.

Območja po obeh direktivah se pretežno prekrivajo, saj je 60 odstotkov površin, predlaganih na podlagi direktive o habitatih, znotraj predlaganih posebnih varstvenih območij po direktivi o pticah.

Nadaljnji postopki se po obeh direktivah nekoliko razlikujejo. Po Direktivi o pticah določena območja (SPA) so že z odločitvijo države članice del omrežja Natura 2000, zato lahko Evropska komisija v primeru, da se s predlogi ne strinja, ali meni, da jih ni dovolj, sproži pred-sodni oz. sodni postopek. V časovno kasnejši Direktivi o habitatih pa je vgrajen poseben postopek preverjanj. To so bio-geografski seminarji, na katerih Evropska komisija z državo članico ob sodelovanju ekspertov, predstavnikov lastnikov in nevladnih organizacij, za vsako vrsto in habitatni tip po obstoječih podatkih preverja, ali so v predlogu države vključena vsa bistvena območja, ali je predlogov dovolj, opozarja tudi na nelogičnosti in strokovne napake. Te ugotovitve so ključne za ugotavljanje, kako blizu oz. daleč je posamezna država od izpolnitve ciljev direktive glede opredelitve območij.

Leta 2005 in 2006 je Slovenija usklajevala svoj predlog z Evropsko komisijo na dveh bio-geografskih seminarjih (Kranjska Gora, Daruvansky Dvur). Leta 2004 določena območja pa je Evropska komisija že potrdila. Rezultati obeh seminarjev kažejo, da smo dosegli 73 % izpolnitev obvez iz Direktive o habitatih.

Sl. 3: Indeks doseganja ciljev Direktive o habitatih za opredelitev območij omrežja Natura 2000 po državah članicah (Evropska komisija, 2009)

Figure 3: Distance to target index for achieving goals of the Habitat Directive in Member States. (European Commission, 2009)

Po Direktivi o pticah je Slovenija od leta 2007 v pred-sodnem postopku. Evropska komisija sprašuje slovenske državne organe za pojasnilo o razliki med slovenskimi območji Natura 2000 in mednarodno pomembnimi ornitološkimi območji (IBA). Strokovno utemeljene razlike so možne; kjer so znane strokovne vsebine, pa drugi razlogi ne morejo prevladati, da območje ne bi bilo del omrežja Natura 2000. Na vseh spornih območjih je treba do odločitve, ali jih država vključi v Naturo ali ne, preprečevati slabšanje stanja, kar skušamo doseči z izvajanjem presoje na teh območjih.

Po Direktivi o habitatih pa Slovenijo čaka dopolnitev predlogov, da izpolnimo obveze iz zaključkov obeh bio-geografskih seminarjev. V mnogih primerih gre za vsebinske dopolnitve obstoječih območij, nekaj pa bo tudi razširitev in novih območij. Zavod RS za varstvo narave je pripravil strokovni predlog sprememb in dopolnitev z obrazložitvami, sledila bo priprava načrta posledic na socialne in gospodarske razmere ter druge oblike seznanitve.

3. Miti o Naturi 2000

Zanimivo je, v kaj vse se lahko razvijejo posledice nejasnega in nepopolnega seznanjanja javnosti. Nejasne informacije se povežejo z osebnimi predstavami in izkušnjami, predvsem naraste negotovost, z njo nezaupanje, strah in odpor. Ko se pojavi neki nov pravni predpis, ki za sabo povleče pravne posledice na območju, seveda v prvi vrsti zazvonijo opozorilni signali lastniku. Zanima ga predvsem dvoje: kakšne težave, obveznosti mu to prinaša in morda kakšne priložnosti in koristi. Če mu pripravljavec predpisa tega jasno ne pove, si bo začel na obe vprašanji odgovarjati sam. Tako se rodijo miti, napačne interpretacije, ki pa postajajo vedno bolj trdovratne. Nanje mnogokratno delujejo primeri slabe prakse, mnogo učinkoviteje kot pozitivni primeri.

Komunikacijski polom pri opredeljevanju območij Natura 2000 je bil značilen za vse države EU, zato so tudi posledice podobne. K temu delno pripomore tudi težavno usklajevanje pri opredeljevanju območij.

Deležniki namreč pričakujejo upoštevanje svojih želja in načrtov, direktiva pa postavlja ta del procesa izključno na strokovne temelje. Deležniki le težko enakopravno sodelujejo na tej ravni, zato se počutijo izigrani in izključeni. Pri opredeljevanju območij gre bolj za seznanitev kot za dejansko usklajevanje.

Končni rezultat je, da so si miti o Naturi 2000 podobni v vseh državah. Poglejmo si najbolj pogostne.

3.1 Natura 2000 je varstvo narave

Utrjuje se prepričanje, da območja Natura 2000 pomenijo celotno naravovarstveno dejavnost in da vse ostalo ni pomembno. V to smer je še toliko lažje razmišljati, ker Evropska komisija dokaj pazljivo spremlja izvajanje zakonodaje posamezne države članice na tem področju, na drugih področjih varstva narave pa seveda nima nobenih pristojnosti. Zato mimogrede dobivajo območja Natura 2000 večjo skrb in poudarek pri izvajanju, preostali varstveni ukrepi (npr. zavarovana območja, nežive naravne vrednote) so potisnjeni v ozadje.

Poleg tega ne smemo pozabiti, da je območno varstvo (Natura 2000) le eden od dveh enakovrednih stebrov Direktive o habitatih. Drugi je varstvo posameznih vrst, ne glede na to, ali so v območjih Natura 2000 ali ne.

Območja Natura 2000 so le 'kronski dragulji'. Če jih hočemo ohraniti, moramo znati ohranjati tudi krono!

3.2 Natura 2000 je zavarovano območje

Zelo pogosto ljudje enačijo zavarovana območja (narodne in krajinske parke, spomenike in rezervate) z območji Natura 2000, saj gre za neka zamejena območja narave. Vendar ima vsako zavarovano območje v predpisu določene omejitve in prepovedi, pri območjih Natura 2000 pa je opredeljena obveza ohranjati ugodno stanje samo za tiste vrste in habitatne tipe, za katere je območje določeno. Zato ima malodane vsako območje Natura 2000 drugačen cilj in zahteva poseben, individualen pristop. Ni vnaprejšnjega varstvenega režima, ampak obveznost presoje posledic načrta ali posega na ciljne vrste. Če se s presojo ugotovi, da bi bili škodljivi, se iščejo druge možnosti, sicer je poseg možen. Lahko pa je območje Natura 2000 v celoti ali deloma vključeno v zavarovano območje, ali se tudi razglasi z namenom, da se na ta način dosega cilji Direktive o habitatih na konkretnem območju. Ne pomeni pa območje omrežja Natura 2000 samodejno zavarovanega območja.

3.3 Na območjih Natura 2000 niso možni posegi

Ta mit je v veliki meri povezan z zgornjim. Med poznavanjem zvrsti zavarovanih območij sta namreč na vrhu narodni park in naravni rezervat. V obeh primerih so režimi dokaj strogi, zlasti pri naravnih rezervatih, kjer želimo izločiti vplive človeka in dopustiti naravni razvoj. Ljudje hitro povežejo območje Nature z zelo strogimi omejitvami naravnih rezervatov in celo z možnostmi razlaščenja.

Med vrstami in habitatnimi tipi, ki jih moramo ohranjati, je kar veliko takšnih, ki živijo v kulturni krajini (npr. travišča) ali v prehodnih ekosistemih (npr. območja zaraščanja), kar posledično pomeni, da je treba ohranjati in spodbujati primerno človekovo dejavnost. Skratka, človekovo delovanje je nujno.

Poleg tega sistem presoj omogoča, da se na območju Natura 2000 dogajajo novi posegi. Ključen je dolgoročen pogled na razvoj območja in zagotavljanje, da je bodoče upravljanje ekonomsko, socialno in ekološko dolgoročno vzdržno, trajnostno. Zato ni pričakovati nasprotovanj pri nadaljevanju obstoječe rabe, večji izziv pa je prostorsko umeščanje večjih, novih dejavnosti, kot so na primer avtoceste, gradnja hidroelektrarn, večje pozidave, itn.

3.4 Magičnih 5 %

V Direktivi o habitatih se samo na enem mestu pojavi številka 5 %, ki si jo ljudje razlagajo na najrazličnejše načine. Morda to najbolj nazorno predstavimo s primerom razprave v Državnem zboru (18. november 2009), ko so to številko v svojem nastopu uporabili trije poslanci.

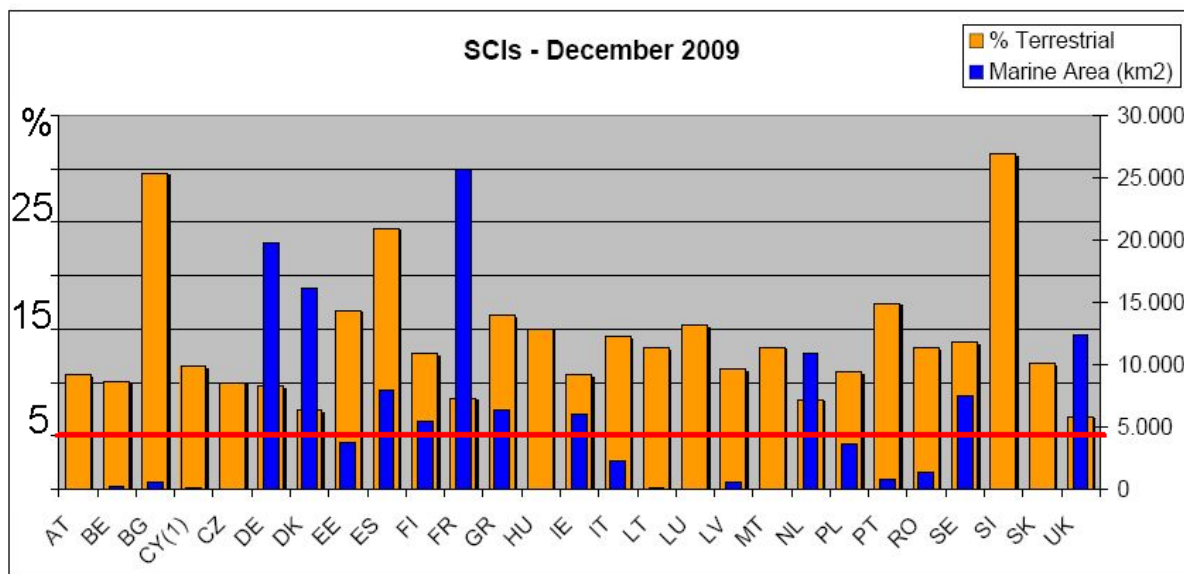
Poslanec Ivan Veber (Državni zbor, 2009: 382. trak): »Pri tem je treba poudariti, da nas je Evropska komisija zavezovala, da nanjo prenesemo del suverenosti samo na 5 % nacionalnega ozemlja.«

Območja Natura 2000 ostajajo v popolni državni suverenosti, Evropska komisija nas glede tega v ničemer ne zavezuje, pač pa spremlja izvajanje državne zakonodaje, za katero smo se ob vključitvi v EU zavezali, da jo uskladimo s skupno. Razen v izjemno redkih primerih, ko prevladajo druge javne koristi nad varstvom narave, da Evropska komisija soglasje k odločitvi. Tudi sicer ni možno najti povezave med suverenostjo in 5 % državnega ozemlja.

Poslanec Srečko Prijatelj (Državni zbor, 2009: 389. trak): »Preprosto zaradi tega, ker govorimo lahko danes, pa nihče se tega ni dotaknil, o nepopravljivi škodi, ki jo je v bistvu ta nepremišljena poteza, hitra poteza Slovenije takrat povzročila, samo zaradi všečnosti do Evrope, ker smo seveda hoteli čim prej zaključiti to poglavje in biti prvi, čeprav Evropa nekako zahteva od članic, da je tega območja nekje do 5 %, glede na skupni teritorij.«

Merila za določanje območij so izključno strokovna, določitev pa je bil eden od pogojev za vstop v EU. Težko je reči, da bi bili prvi, saj smo odločitev sprejeli le 2 dni pred vstopom v EU. Ne vzdrži tudi trditev o

zahtevi Evrope o 5 % deležu območij Natura 2000. To dokazuje že pregled deležev območij po državah članicah (Evropska komisija, 2008).

Sl. 4: Deleži površin kopnih in morskih območij Natura 2000 po posameznih državah članicah. Posebej je poudarjen prag 5 % državne površine (Evropska komisija, 2008)

Figure 4: Percentage of terrestrial and marine Natura 2000 sites of national territory of Member States. 5 % share of Natura 2000 sites is emphasised (European Commission, 2008)

Prav vse države imajo delež območij omrežja, večji od 5 %, celo tiste z dokaj skromno naravo (npr. Danska, Nizozemska). Slovenija je na prvem mestu, kar potrjuje, da je kakovost narave v Sloveniji res bogata, kot se z njo radi pohvalimo in je tudi eden od bistvenih motivov turističnega obiska. Drugi razlog je majhnost Slovenije. Za ohranjanje življenjskega prostora za velike zveri je treba določiti večja območja. Ista površina – 2.380 km², ki zavzema okoli 12 % Slovenije, zavzema v Franciji komaj 0,4 % površine!

Poslanec dr. Peter Verlič (Državni zbor, 2009: 399. trak): »Mislim, da tukaj, če smo mi tisti, ki smo Bruslju posredovali, katera ozemlja želimo zaščititi, da mislim, da imamo utemeljene razloge, da lahko, če smo zaščitili več kot 5 %, določena merila upoštevamo in jih izvršujemo tudi prožneje. Ne nazadnje imamo to podlago tudi v direktivi. In jaz vsem uradnikom na ministrstvu predlagam, da si direktivo preberejo, potem pa pogumno v Bruselj.«

Poslanec se sklicuje na direktivo, da omogoča prožnejše izvrševanje ukrepov na območjih Natura 2000, če ta presegajo 5 % državnega ozemlja. Tudi v tem primeru bi pomenilo, da bi vse države EU lahko prožneje izvajale direktivo. Pa poglejmo, kaj o 5 % piše v Direktivi o habitatih:

Direktiva o habitatih (Council Directive, 1992), 4. člen: *Države članice, katerih območja z enim ali več prednostnimi naravnimi habitatnimi tipi in prednostnimi vrstami obsegajo več kot 5 % nacionalnega ozemlja, lahko v soglasju s Komisijo zahtevajo, da se merila iz Priloge III (faza 2) prožneje uporabljajo pri izbiri vseh območij, ki so na njenem ozemlju pomembna za Skupnost.*

Ko ta zapleteni stavek pazljivo preberemo, vidimo, da se izjema za delež nad 5 % nacionalnega ozemlja nanaša **na izbiro območij Natura 2000** in ne na kasnejše izvajanje. Za prednostne vrste in habitate veljajo namreč še posebno stroga merila, kar vodi v vključevanje večine območja razširjenosti teh vrst v omrežje Natura 2000. In če ta območja presegajo 5 % državnega ozemlja, potem lahko država v soglasju s Komisijo merila uporabi prožneje in določi manjši delež takih območij. Slovenija je to možnost izkoristila za velike zveri, saj bi morali ob doslednem upoštevanju meril za velike zveri opredeliti še precej večje območje.

4. Namesto sklepov: Družbena sprejemljivost omrežja območij Natura 2000

Omrežje Natura 2000 je neločljivo povezano z ljudmi. Pa ne samo zato, ker je del pravnega sistema in bomo prej ali slej naleteli nanj. Predvsem je dolgoročnega življenjskega pomena, saj gre za zeleno infrastrukturo, ki vzdržuje naše bivanje in zagotavlja, da je kakovostno. Vendar smo preveč pod pritiskom vsakodnevnih odločitev in reševanju kratkoročnih problemov, da bi razmišljali na ta način. Zato je vsaka odločitev v družbi neki kompromis, rezultat trenutnih moči in prednosti posameznikov ali interesnih skupin.

Za odločanje je zato pomembno, da imamo na voljo podatke in razloge, ne zgolj določila predpisov. Pa še potem, ko zadevo razumemo, ni nujno, da ji bomo v svojem vrednostnem sistemu dali pri odločanju pravnjo

težo, predvsem ko bomo tehtali možnosti glede na lastni interes. Brez ustrezne utemeljitve pa pri odločanju ni prav nobene protiuteži in je segment narave že vnaprej obsojen na propad. Vsebinsko neutemeljena prisila, kar pomeni, da je njena osnova zgolj določilo predpisa, lahko v nekaterih primerih celo uspe, njen dolgoročni učinek, tudi na varstvo narave, pa je poguben – ljudje si ustvarjajo svojo predstavo o Naturi 2000, slaba izkušnja se širi kot požar, mitologija se razbohoti in podpira negativni odnos do Nature 2000 ter posledično celo do narave.

Po drugi strani pa so za ohranjanje narave najbolj nevarni kratkoročni, kapitalsko podprti ozki interesi. V takih primerih je razmislek o utemeljenosti načrta zelo smotrno, čeprav za investitorja zelo siten. Dolgoročnejši pogled s stališča države je zelo smiseln in potreben, sistem presoj pa lahko dober način iskanja ustreznih rešitev.

Zato je ključna komunikacija, katere namen je ne samo informirati deležnike, ampak predvsem vzpostaviti zaupanje in s tem okolje za iskanje rešitev. Skratka, gre za vzpostavljanje omrežja med ljudmi, po isti logiki, kot ga tudi pletemo v naravi. Zanimive so izkušnje iz nekaterih drugih držav, kjer so po prvem komunikacijskem zlomu vzpostavili sistem poverjenikov, na katere se s vprašanji in težavami lahko obračajo lastniki in drugi deležniki v konkretnem območju omrežja Natura 2000. Praviloma to niso predstavniki neke nove organizacije ali posebnega upravljalca, ampak uslužbenci na terenu že organiziranih ustanov (npr. območna gozdarska enota, kmetijska svetovalna služba, regionalna naravovarstvena služba).

Potem, ko problem dobi ime, se začne reševati in obstaja velika verjetnost, da se tudi reši. Deležnik je pa tudi mnogo bolj miren, če mu nekdo z avtoriteto ustanove zagotovi, da je na primer njegov gozd na območju Nature 2000 zaradi hrošča bukovega kozlička, ki je tam dobro ohranjen prav zaradi dosedanjega načina gospodarjenja, zato ni nobenega razloga, da bi ovirali obstoječo prakso. Lahko pa bi nastali problemi, če bi hoteli večji del gozda posekati in spremeniti v gradbeno ali kmetijsko površino.

Pri izvajanju obeh direktiv je treba imeti pred očmi izvedljivost. Ta je v veliki meri odvisna od družbene sprejemljivosti. Če je razkorak med idealnim naravovarstvenim ciljem in družbeno sprejemljivostjo prevelik, potem ne samo, da cilja ne bomo dosegli, ampak je velika verjetnost, da se bo stanje v naravi poslabšalo.

Poglejmo primer! Organizacija WWF (World Wildlife Fund) je z modeliranjem ugotovila, da so na območju Alp ustrezne ekološke razmere za 1000 medvedov. Vendar na velikem delu tega območja sobivanje z medvedom ni družbeno sprejemljivo. Zakaj bi si gorski kmetje, ki imajo že itak težave s preživetjem, nakopali še en problem? Zato je treba cilje varstva narave pred izvedbo soočiti tudi na družbeni ravni. Podobno velja tudi na območja Natura 2000. Pomembna je nadaljnja načrtna komunikacija, saj z njo vzpostavljamo pogoje za dvigovanje praga družbene sprejemljivosti za območja omrežja Natura 2000. Zato mora biti omrežje območij Natura 2000 tesno prepleteno z vsemi, ki so z njim povezani.

5. Viri

1. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, Official Journal of the European Union, L 206, 22.7.1992, p. 7–50.
2. Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds (codified version of Directive 79/409/EEC as amended), Official Journal of the European Union, L 20/7, 26. 1. 2010.
3. European Commission (2006): *Nature and biodiversity case, Ruling of the European Court of Justice*, Luxembourg, pp. 128.
4. Državni zbor, (2009), *magnetogram 11. seje z dne 18. novembra 2009*, <http://www.dz-rs.si/index.php?id=97&cs=1&st=m&showdoc=1&unid=MDZ|05F769349C587B16C1257672002E01BB>
5. Evropska komisija, Generalni direktorat okolje (2008), *Natura 2000 Barometer, Distance to target*, Update June 2008, http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/barometer/images/distance_target.jpg
6. Evropska komisija, Generalni direktorat okolje (2009), *Natura 2000 Barometer, Sites of Community Importance (Habitats Directive)*, Update december 2009, http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/barometer/docs/SCI_EU27.pdf
7. Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Ur. l. RS, št. 49/2004, 110/2004.
8. Sundseth, K. & P. Creed, (2008), *Natura 2000 – Protecting Europe's biodiversity*. European Commission, pp. 296.